

Türkiye ile Romanya arasında 26 eylül 1940 tarihinde akit ve imza edilen Ticaret ve tediye anlaşmalarile merbutlarının tasdiki hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 28/XI/1940 - Sayı : 4672)

No.
3926

Kabul tarihi
22 - XI - 1940

BİRİNCİ MADDE — Türkiye ile Romanya arasında 26 eylül 1940 tarihinde akit ve imza edilen Ticaret ve tediye anlaşmalarile merbutları kabul ve tasdik olunmuştur.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

23 teşrinisani 1940

TÜRKİYE İLE ROMANYA ARASINDA TİCARET ANLAŞMASI

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ve Romanya Kırallığı Hükûmeti, iki memleket, arasındaki ticarî mübadeleleri inkişaf ettirmek arzusu ile mütehassis olarak aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır :

Madde — I

Merbut 1 numaralı listede sayılan Türkiye menşeli emtia işbu Anlaşmanın meriyeti müddetince bu listede her madde için tahsis edilen kontenjanlar hududu dahilinde Romanyaya idhal edilecektir.

Merbut II numaralı listede sayılan Romanya menşeli emtia işbu Anlaşmanın meriyeti müddetince bu listede her madde için tahsis edilen kontenjanlar hududu dahilinde Türkiyeye idhal edilecektir.

Madde — II

İki Hükûmet, işbu kontenjanlar hududu dahilinde, malların filen dühülü için lâzımgelen idhal müsaadelerini bilâteahhür vermeyi taahhüd ederler.

Madde — III

İşbu Anlaşmanın meriyet mevkiine konmasıncañ sonra sevkedilecek malların, iki memleket salâhiyettar makamatı tarafından merbut nümuneye tevfikân iki nüsha olarak verilecek bir menşe şahadetnamesini haiz olmaları lâzımdır.

Bu menşe şahadetnamelerinin B nüshaları idhal gümrüğü idaresi tarafından damgalanacak ve bu idare vedaatile Türkiyede Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasına ve Romanyada Romanya Millî bankasına tevdi olunacaktır.

Madde — IV

İki memleket arasında yapılan ticarî mübadelâttan mütevellid matlubat bu günkü tarihte imzı edilen Türkiye - Romanya Tediye anlaşması hükümlerine tevfikan tesviye olunacaktır.

Madde — V

I ve II numaralı listelerde derpiş edilen kontenjanlar, işbu anlaşmanın tatbiki esnasında tükenecek olurlarsa, aşağıdaki VI ncı madde hükümlerine tevfikan ihdas olunan muhtelit komisyon ilâve kontenjanlar ita edebilecektir.

Mezkûr komisyon. ihtiyaç halinde, aynı veçhile yukarıda zikredilen kontenjanları tekrar tedkik ve tanzim edebilecektir.

Madde — VI

Bu günkü tarihte imza edilen anlaşmanın tatbikına nezaret etmek vazifesile mükellef bulunacak ve bilâhare tayin edilecek olan iki Hükûmet mümessillerinden müteşekkil bir Türk - Rumen muhtelit komisyonu ihdas edilecektir.

Bu komisyon her defa icab ettikçe, komisyondaki murahhas heyetler reislerinden biri veya diğeri tarafından vaki olacak talep tarihinden itibaren 15 günlük bir müddet içinde toplanacaktır.

Muhtelit komisyon iki memleket arasındaki emtia mübadelelerinin vaziyetini tedkik etmek ve geçen müddet zarfındaki ticarî muamelâtın revişine, ticarî muvazenelerin mütevazın olub olmadıklarını görmek üzere, nezaret eylemek vazifesile mükellef olacaktır. Mübadelelerin muvazenesi her hangi bir anda bozulduğu takdirde komisyon bu muvazenenin tekrar teessüsü için alınması lâzım gelen tedbirleri Hükûmetlerin tasvibine arzeyecektir.

Aynı veçhile komisyon, Türkiye ile Romanya arasındaki mübadelâtin hacmini tevsi için ahzı kendisince lüzumlu telâkki edilen tedbirleri teklif eyleyebilecektir.

Hususî ahvalde, iki reis, yapılacak teklifler hakkında muhabere yolundan anlaşabileceklerdir.

Madde — VII

9 teşrinisani 1939 tarihinde imzalanmış olan Türk - Rumen modüs vivendisi işbu anlaşmanın meriyet müddeti zarfında tatbik mevkiinde kalmakta devam edecektir.

Madde — VIII

İşbu anlaşma, 9 teşrinisani 1939 tarihli Ticaret anlaşması ve merbutlarının yerine kaim olacak ve 1 teşrinievvel 1940 tarihinden itibaren bir sene muteber olacaktır.

İki Hükûmet, ağustos 1941 ayı içinde, işbu anlaşmanın yeniden bir sene için temdidini icab edip etmeyeceğini kararlaştıracaklardır.

İstanbulda, iki nüsha olarak, 26 eylül 1940 tarihinde tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükûmeti namına
M. Servet Berkin

Romanya Hükûmeti
Kıraliyesi namına
Dr. D. Lordan

26 Eylül 1940 tarihli Türk - Romen Ticaret Anlaşmasına merbut

I numaralı liste

	Ton	Türk L.
1) Pamuk		11 000 000
2) Palamut		400 000
3) Palamut hulâsası		1 000 000
4) Sanayide müstamel balık yağı		350 000
5) Balık	220	
6) Havyar	10	
7) Küçük hayvan derisi	500	
8) Yapağı	300	
9) Balmumu	100	
10) Susam	1000	
11) Zeytin yağı	800	
12) Nebatî yağ	2000	
13) Tütün	75	
14) Fındık	200	
15) Portakal	1200	
16) Kestane	100	
17) Araşit	60	
18) Badem	20	
19) Fıstık	10	
20) Kuru üzüm	330	
21) Kuru incir	300	
22) Zeytin	1500	
23) Kitre	50	
24) Sair emtia		
		200 000

26 Eylül 1940 tarihli Türk - Romen Ticaret anlaşmasına merbut

II numaralı liste

	Ton	T. L.
Petrol mahsulleri		11 000 000.—
Sellüloz		750 000.—
Her nevi kâğıd		1 000 000.—
Yemiş sandığı imaline mahsus tahta		800 000.—
Şeker sandığı imaline mahsus tahta		250 000.—
Kibrit imaline mahsus ağaç		200 000.—
İnşaat kerestesi		1 000 000.—
Ağaç yünü		30 000.—
Cam ve camcılık mamulâtı		250 000.—
Kimyevî ve ispençiyarî maddeler		1 200 000.—
Diğer bileümle Romen emtiası		800 000.—

Menşe şahadetnamesi

(Aslî nüsha)

Gönderen :	Kendisine gönderilen
İsim :	İsim :
İkametgâh :	İkametgâh :
Sokak :	Sokak :
Mâlin einsi :	
Ambalâj tarzı :	
Denk adedi :	
Marka No. :	
Sıklet : (Gayri safî kg.	
(Safî kg.	
Sevk yolu :	

Yukarıda mezkûr malların Menşeli olduğu ve işbu menşe şahadetnamesinin Türkiye ile Romanya arasında İstanbulda 26 eylül 1940 tarihinde imza olunan Ticaret Anlaşması hükümlerine tevfikân ita kılındığı tasdik olunur.

Not : Türkiyede verilmiş olan menşe şahadetnameleri ayrıca aşağıdaki şerhi ihtiva edeceklerdir :

Kıymet	{ Fob
	{ Cif

Menşe şahadetnamesi

(B. İkinci nüshası)

Gönderen :	Kendisine gönderilen
İsim :	İsim :
İkametgâh :	İkametgâh :
Sokak :	Sokak :
Emtianın einsi :	
Ambalâj tarzı :	
Denk adedi :	
Marka No. :	
Sıklet : (Gayri safî kg.	
(Safî kg.	
Sevk yolu :	

Yukarıda mezkûr malların Menşeli olduğu ve işbu menşe şahadetnamesinin Türkiye ile Romanya arasında İstanbulda 26 eylül 1940 tarihinde imza olunan Ticaret Anlaşması hükümlerine tevfikân ita kılındığı tasdik olunur.

Not : Türkiyede verilmiş olan menşe şahadetnameleri ayrıca aşağıdaki şerhi ihtiva edeceklerdir :

Kıymet	{ Fob
	{ Cif

TÜRKİYE İLE ROMANYA ARASINDA TEDİYE ANLAŞMASI

Türkiye Cümhuriyeti ve Romanya Hükûmeti Kraliyesi, iki memleket arasındaki ticarî mübadelelerden mütevellid tediyeleri kolaylaştırmak arzusu ile aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır:

Madde — I

Romanya menşeli her malın FOB bedeli, tediyesi meşrut meblâğın Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasına yatırılması suretile tesviye kılınacak ve mezkûr banka işbu meblâğı Romanya Millî bankası namına açılan faizsiz türk lirası cami hesabının matlûbuna kaydeleyecektir.

Eğer Türk borçlunun borcu türk lirası veya leyden gayri bir para ile muharrer bulunuyorsa, tahsil keyfiyeti tediye yapıldığı gün Cümhuriyet Merkez bankası tarafından tatbik edilen resmî kur üzerinden icra olunacaktır.

Madde — II

Türkiye menşeli her malın FOB bedeli, tediyesi meşrut meblâğın Romanya Millî bankasına yatırılması suretile tesviye kılınacak ve mezkûr banka işbu meblâğı Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası namına açılan faizsiz ley cami hesabının matlûbuna kaydeleyecektir.

Eğer Romen borçlunun borcu ley veya türk lirasından gayri bir para ile muharrer bulunuyorsa, tahvil keyfiyeti tediye yapıldığı gün Romanya Millî bankası tarafından tatbik edilen resmî kur üzerinden icra olunacaktır.

Madde — III

Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası ve Romanya Millî bankası I nei ve II nei maddelere tevfi-kan kendilerine yapılan tediye aid tahsil ihbarnamelerini günü gününe birbirlerine göndereceklerdir.

Merkez bankasının tahsil ihbarnameleri türk lirası mebalığın mikdarını ve Romanya Millî bankasının tahsil ihbarnameleri ley mebalığın mikdarını göstereceklerdir. Tahsil ihbarnameleri bundan gayri alacaklılara, matlublarına tekabül eden tediye icrasını mümkün kılmak üzere icra eden bileümle malûmatı ihtiva edeceklerdir.

Eğer borç türk lirası veya leyden gayri bir para ile muharrer ise yukarıda mevzu bahis ihbarnamelerde keza bu dövizin baliği dahi işaret olunacaktır.

Mütekabil hesaplarda matlub bakiyesi mevcud oldukça tahsil ihbarnameleri tediye emri şeklinde telâkki edilecektir.

Madde — IV

Borçların tesviyesi Türkiyede Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası ve Romanyada Romanya Millî bankası marifetile her memleketin millî parası üzerinden I. nei ve II. nei maddelerde bahsedilen hesaplarda, tediye tarih sırasını takiben icra olunacaktır.

Madde — V

Tahsil ihbarnamelerine bu günkü tarihle imza edilen Ticaret Anlaşmasının III neü maddesinde derpiş kılınan menşe şahadetnamelerinin B nüshaları terfik olunacaktır.

Bu menşe şahadetnamelerinin idhalâtçı memleket gümrüğü tarafından damgalanan B nüshası emtia bedelâtı ihraç bankalarına yatırıldığı sırada ibraz edilemediği takdirde bu iki müessese tahsil ihbarnamelerini bu menşe şahadetnameleri terfik edilmiş olmaksızın birbirlerine göndereceklerdir.

Bununla beraber şurası mukarrerdir ki her iki banka emtia tamamen gümrükten çıkarıldıkta, sonra bu şahadetnamelerin bilâhare irsalini temin zımında icab eden tedbirleri alacaklardır.

Madde — VI

Diğer tarafın arazisinde kurulan panayır ve sergilerde teşhir ve furuht edilen Âkid iki taraftan birisi menşeli eşya bedeli, bu mahsulâtın idhal ve satışına panayır ve sergilerin kurulduğu memleket kanun ve nizamlarınca müsaade edilmiş olmak şartile, kliring tarikile tarih sırası gözetilmeksizin tesviye kılacaktır.

Madde — VII

İki Hükümetten her birisi bilcümle tediye vecibelerini bu Anlaşma hükümlerine göre tesviye eylemeğe idhalât ve ihracatlarını icbar için kendi tarafından alınması lâzım gelen bütün tedbirleri alacaktır.

Madde — VIII

İki memleket arasında yapılan ticarî mübadelelerden mütevellid olarak Romanyalı ihracatçıların Türkiyedeki mümessillerine borçlu oldukları masraf ve komisyonlar ve kezalik Türk ihracatçıların Romanyadaki mümessillerine borçlu oldukları masraf ve komisyonlar teamüle uygun ve iktisaden muhik olmak şartile, kliring yolu ile tesviye edilecektir.

Navlun ücretleri ve sigorta masrafları bu tediye suretinden müstesnadır.

Madde — IX

Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası ve Romanya Millî bankası işbu Anlaşmanın muntazaman işlemlerini temin zmnında icabeden teknik usuller hakkında anlaşacaklardır.

Madde — X

İşbu Anlaşma hükümleri transit ticarete tatbik olunmaz

Madde — XI

İşbu Anlaşmanın inkızasında diğer memleket nezdinde lehine bir bakiye kalmış bulunan memleketin idhalâtçıları bu bakiyenin itfasına değin bu anlaşma hükümlerine tevfiikan idhalâtçıları bedelini tediye devam edeceklerdir. Kredili olarak idhal edilmiş bulunan emtia bedelleri de, aynı veçhile, işbu anlaşma hükümlerine tevfiikan tesviyede devam edilecektir.

Madde — XII

İşbu anlaşma 9 son teşrin 1939 tarihli tediye anlaşması ile merbutlarının yerine geçecek bu günkü tarihle imza edilen Ticaret anlaşmasının lâyefenk bir cüzünü teşkil edecek ve aynı müddetle meri olacaktır.

Bu anlaşma, bir ilk teşrin 1940 tarihinde meriyete girecektir.

İstanbulda, iki nüsha olarak, fransızca 26 eylül 1940 tarihinde tanzim edilmiştir.

Türkiye Cümhuriyeti
Hükümeti namına
M. Servet Berkin

Romanya Hükümeti
Kıraliyesi namına
Dr. D. Lordan

Cumhuriyet Reisiğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası

: 23 - XI - 1940 ve 1/503

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisiğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 23 - XI - 1940 ve 1/1068

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları

Cilt Sayfa
: 14 2,42,43,44,45,46:49